

V Německu se zavřeným shuntem

Na tu dovolenou se s přítelkyní těšíme víc než jindy, po roce a půl čekačky a bohužel neúspěšné transplantaci můžeme konečně vyjet ven! Je mi čtyřicet, na dialýzu chodím od prosince, teď je leden, chceme jet na týden do Anglie do Cambridge za příbuzným. Na internetu nalézáme firmu Fresenius a paní Kaprhálová nám říká, že v Anglii je jako v jediné evropské zemi s dialýzou problém, dialyzuje se tam hlavně soukromě, síť státních středisek hrazených pojišťovnou VZP je strašně řídká, ale slíbila nám, že to zkusí. Termín dovolené je dán jarními prázdninami střední školy, kde přítelkyně učí, času málo, takže se radši rovnou domlouváme i na další variantě: chceme Mnichov, velké sbírky umění ve třech Pinakotékách společně s jednou z největších sbírek Kandinského obrazů na světě jsou lákavé. Zato zkušenosti se zahraniční dialýzou veškeré žádné.

Paní Kaprhálová se hrozně snaží, volá mi za dva dny, v Cambridge bohužel nic, takže platí Mnichov, už je to předběžně domluveno, neuvěřitelné! Chci všechno vyřizovat přes internet, paní Kaprhálová posílá na přítelkynin e-mail formuláře. Část je potřeba vyplnit a odeslat co nejdřív, část výsledků nesmí být starší než jeden měsíc.

Formuláře je třeba poslat vyplněné anglicky, ale dostali jsme i českou verzi. Pan doktor Drahozal vyplnil jen českou, to neumí anglicky nebo co? Nevadí, přepíšu to do anglického, jsou to většinou krátké kódy na způsob jak často a čím jsem dialyzován, léky a podobně, není třeba nic moc překládat, naskenujem a společně s kopií mojí karty zdravotního pojištění a stránky z pasu posíláme paní Kaprhálové e-mailem vyplněné. Dále je potřeba domluvit na měsíc předem čtyři požadovaná vyšetření: Hepatitis B a C, HIV, a MRSA. Tu poslední zkratku slyším poprvé, na internetu zjišťuji, že jde o velmi nebezpečný zlatý stafylokok. Měsíc před dovolenou mi odebírají krev a pomocí tyčinek výtěr z úst a z nosu na MRSA. Za pár dní dostávám kopie laboratorních výsledků, je na nich strašně moc čísel často s českými popisy, a v Německu chtějí znát jen čtyři, takže se ptám, které přesně to jsou, po naskenování v počítači je zvýrazňuji a kde je potřeba, doplňuji anglický překlad. Snaha pana Drahozala mi dát papíry a informace v podobě, která mi k něčemu bude, je nulová. Paní Kaprhálová je přeposílá a druhý den nám dialýzu definitivně potvrzuje. Jupííí!! Posílá nám telefony, adresy, bude mě tam mít na starost doktorka paní Corina Troeger.

Jsou dva týdny do odjezdu a při dialýze se shunt chytne až na druhý pokus. Na další dialýze si už s ním hrají deset minut, z jehly leze kašovitá sraženina. Následující dialýza se málem nepovedla. Sakra, tohle se musí vyřešit před odjezdem! K všeobecnému překvapení mají hned ten týden na angiografii volné místo, je vidět zúžení, ale doktorovi se nepodařilo za ten úsek dostat vodičem, k rozšíření bude muset ruku posoudit a potom rozřezat paní Slavíková, objednávám se k ní na konzultaci na její nejbližší možný termín - těsně po dovolené. Doktor z angiografie mi tvrdí, že na dovolené ještě shunt fungovat bude.

Na dialýze mi výlet strašně rozmlouvají, ale proč bych vlastně měl zůstat doma? Aby, kdyby se shunt definitivně ucpal, mi zavedli krční katetr, tedy přesně totéž, co by udělali v Německu? A odložit dovolenou nemůžeme, školní jarní prázdniny se opakovat nebudou. Den před odjezdem dostávám jednu dialýzu navíc, protože v Mnichově následuje další až za dva dny. Mám s sebou mít protokol z poslední dialýzy, doktor mi místo něj dává papír, na kterém prý všechno potřebné je. Vypadá jako povídka, česká beletrie. Docela by mě zajímalo, co se mu honilo hlavou, když mi pro německou lékařku tuhle zprávu připravoval, copak to neumí rozepsat do bodů pomocí mezinárodní lékařské latiny? Pečlivě čtu, vyptávám se sester, musím všemu rozumět, nespolehám se, že tohle v Německu

pochopí. Injekce si mám přivést s sebou, a z té zprávy se nedá poznat, který den mám kterou dostat! Nechávám si to od sestřičky rozepsat po dnech a fasuji ampule. Doma se půl večera hrbím za pomoci internetu nad překladem a proklínám doktora. Jak se asi anglicky správně řekne "fistulografie v kubitě" a "gastroduodenální dyslipidemie"? Tahle dovolená bude dialyzačnímu středisku navzdory, a ještě že doma máme počítač s tiskárnou. Nezapomenout příbalové letáky od léků, léky se stejnou účinnou látkou se v různých zemích jmenují různě.

Jsme v Mnichově!! Zázračná paní Kaprhálová našla dialýzu hodně v centru, hotel jsme vybírali i podle ní, budu to mít tak 25 minut pěšky. První dialýzu mám v pondělí ráno, den předem ji jdeme najít. Správnou budovu nám ukázala internetová mapa, je to fakultní nemocnice der Universität München, po chvíli bloudění v budově nacházíme dialýzu, ale jméno paní Troegerové mezi jmény lékařů na vývěsce nevidím. To je divné, zvoním a ptám se sympatického mladíka, ukazují mi adresu dialýzy, jsem tu přece správně, nebo ne? S úsměvem a s velkou trpělivostí k mé chatrné angličtině mi vysvětluje, že tohle je akutní dialýza, moje budova je naproti přes ulici. Jdeme tam, opravdu, na dveřích je napsáno Corina Troeger, internetový vyhledávač tak trochu kecal. Je neděle, dveře zamčené. Doufám, že se nebudu muset ústně domlouvat moc, moje angličtina je bídná, přítelkyně se cizím jazykem nedomluví, a slovník jsme zapomněli.

A teď je pondělí šest ráno, přítelkyně mě dnes doprovází, vycházíme z hotelu kolem hlavního nádraží, v nádražce si kupujem čerstvé křupavé obložené bagety, je zima a jdeme rychle, jsem přece jenom trochu nervózní, přicházíme dřív o půl a ne o čtvrt hodiny jak jsme mysleli, chvíli čekáme, nadechují se a vstupujem dovnitř.

Recepce, za přepážkou nikdo, jdeme ještě dál, další přepážka, sestra mě vítá, představuji se, ví o mně a s úsměvem mi podává ruku. Ptám se, jestli přítelkyně může být se mnou, může, ale ne při napichování. Křeslo je připravené, mám s sebou tužku a papír abych na něj napsal váhu, číslovky mi moc říkat nejdou, z váhy ale vypadává potištěný lísteček. Všechno funguje normálně a příjemně, nejdřív mě chtějí napojit, vizita bude později. Sedám si do křesla a říkám sestře, že mám malé problémy se shuntem. Zkoumá mi ruku, pak mi říká, že mě musí vidět doktorka, vede mě do místnosti, paní Troeger je sympatická krátkovlasá čtyřicátnice, zdravíme se, dozvídám se, že můj shunt si prohlédne ultrazvukem. Na obrazovce samá šedivá barva, zkoumá pečlivě a vysvětluje, že tepající krev je vidět barevně. Barvy nejsou. Shunt je uzavřený. Jsem klidný, je to možnost se kterou, jakkoliv nerad, počítám. Vycházíme do čekárny k přítelkyni, doktorka cosi obvolává mobilem a říká mi, že mi teď musí zkontrolovat draslík (ještě že jsem si slovo potassium našel předem) a že mě pošle do nemocnice, kde mi zavedou do krku centrální katetr. To znám, po transplantaci jsem s ním chodil docela dlouho. Doktorka se strašně snaží, abych všemu rozuměl, mluví mile, hodně zřetelně a pomalu pomocí základních slov, já se snažím ještě víc a jde to, napíše nám na lístek co máme hledat, vychází s námi před budovu a ukazuje nám kam. Je to ten dům, kde jsme hledali včera. Ještě nám s úsměvem zdůrazňuje, že se pak musíme vrátit, a společně se smějem tomu, jak jsem se s přítelkyní postavil na chodníku automaticky přesně doprostřed cyklistické stezky. Ty jsou tady úplně všude a my jsme zvyklí na město, které patří autům.

Je půl osmé ráno. Na informacích u vchodu ukazujem ten lísteček se jménem nějaké doktorky a záhadným slovem "notaufnahme", pán nám ukazuje směr. Velká udržovaná budova někdy ze začátku minulého století. Jdeme chodbou za roh a nacházíme velký nápis notaufnahme u dveří se zvonkem. Bojím se, že budeme muset platit hotově, když mě v Praze na dialýze lámali abych nejezdil, strašili cenou českého katetru kolem 3000,- Kč bez lékařské práce, takže telefonuji paní Kaprhálové, má-li s tím nějakou zkušenost. Dozvídám se, že když je to řešeno přes kartu pojištění, problémy prý nevznikají. Volám ještě na horkou linku pojišťovny a dozvídám se, že pojišťovna nehradí péči, pokud problém vznikl ještě před cestou. To by tedy snad mělo být v pořádku, protože v pátek byl shunt ještě funkční, jsem o trochu klidnější.

Zvoním, okamžitě nám otevírají a zvou dovnitř. V místnosti je malá recepce, několik oddělených boxů s postelemi, vzadu velký lékařský pracovní stůl s počítačem a šanony. Formality se sestrou, pas, průkaz zdravotního pojištění, a jdeme do jedné z těch kójí, hned přichází doktorka, nechce vědět moc podrobností, jenom že na dialýzu chodím 3 měsíce, že jsem měl neúspěšnou transplantaci, že selhání ledvin způsobil reflux, říká mi, že pak půjdu na chirurgickou ambulanci o patro výš, všechno

domlouváme pomocí pár základních slov, ani nevytahuju překlad zprávy, jsem tady jen aby mi zavedli ten katetr. Měření tlaku, odběr krve na draslík a máme počkat na výsledek. Čekáme.

Uplyne hodina, doktorka přichází a sděluje, že draslík je v pořádku a že mě prozatím na chirurgii nemůžou vzít. Po další půlhodině nás s omluvami posílají čekat na chodbu, druhý lékař mi dává papíry s podrobným popisem zákroku s obrázky a osobně mi vysvětluje všechna rizika, krvácení, arytmií, pneumotorax, nedělá to formálně, ale snaží se, abych všemu rozuměl. Pak sedíme na chodbě a čekáme.

Na notaufnahme zhruba každou půlhodinu někoho přivezou sanitáři na kolečkovém lehacím vozíku, vždycky ho pak prohlédnou v kóji, odvezou někam na vyšetření a pak pryč. Čas se vleče už tak dlouho, že mě stres skoro přešel. Máme s sebou bagety i pití, v jedenáct se dáváme do jídla. Na chodbě jinak moc lidí není. Čekáme a čekáme. V poledne nám dochází trpělivost, domlouváme se s doktorem, že si zajdeme na půl hodiny kafe a mizíme. Kavárna je vedle dialýzy, když jdeme kolem, vyběhne za námi ven paní Troeger, tváří se nevěřičně že ještě nemám katetr, vysvětluji co a jak, krčím rameny, je příjemné jak se stará. Půlhodinka u kávy je rychle pryč, vracíme se a všechno je při starém. Čekání a čekání.

Na notaufnahme je jim to už evidentně trapné, při střídání sester se nám znovu omlouvají. Jsou dvě hodiny odpoledne, z kohoutku na chodbě jsme doplnili zásobu vody na pití, mám hlad. Ve tři hodiny vychází z notaufnahme doktor a říká, že na nás čekají. Když mi popisuje cestu, tvářím se tak nechápavě, že se zvedá a vede nás. O dvě patra výš nás na chodbě předává chirurgovi. Máme ještě pět minut počkat. Chirurg je na první pohled velice příjemný člověk a usmívá se. Po chvilce mě zve dovnitř, stále se usmívá, vyptává se jak se cítím, uklidňuje mě, že není čeho se bát, katetr vezme ten nejmenší, znovu mi popíše celý zákrok, pořád na mě příjemně mluví a neudělá nic, aniž by mi předem řekl co. Nikde žádná sestra, pracuje sám. Lehám si na stůl, doktor mi říká každou maličkost předem, že si teď obléká sterilní zástěru, že bude napřed dezinfikovat a to bude studit, a pořád se vyptává, jak se cítím. Hotovo, z krku mi trčí umělohmotná hadička vzhůru až k uchu, pěkný hnus, snad to pak schovám pod šátek. Máme zajít ještě na rentgen, jestli hadička vede tam, kam má, má to být o patro níž, to najdem, a pak zpátky na notaufnahme. Loučíme se na chodbě, posledním doktorovým slovům "a neztraťte to" se dokonce zasměju, ale ta hadička u ucha vypadá hodně nechutně. Na rentgenu jsme okamžitě na radě, zrentgenovat, na výsledek nečekat, na notaufnahme se nám věnují hned, doktor schválí snímek v počítači a za pět minut máme v ruce zprávu a můžem na dialýzu. Najednou všechno strašně rychle hotovo.

Je půl čtvrté a na dialýze mě vítá paní Troeger ještě s jedním doktorem. Říkají mi, že katetr mě ohrožuje infekcí, že mě dnes zdialyzují, a hned zítra se mám vrátit do Prahy. To neberu, vysvětluji, že jsem katetr měl už dřív i dva týdny v kuse a bez problémů, a že dovolenou rušit nechci. Tvrdí mi, že už na další dialýze ten katetr nemusí fungovat. Pan doktor volá mobilem svou českou manželku, aby mi přeložila co říká, a já si byl rizika vědom. To je od něj milé, a já si ho vědom jsem, jenže co udělají v Praze? Objednán na konzultaci k ušití nového shuntu už jsem, a do té doby s katetrem musím vystačit, riziko neriziko. Nakonec se domlouváme na tom, že to beru na sebe, a jdeme na dialýzu. Kvůli domluvě za mnou posílají sestřičku ze Slovenska. Je to tady vůbec dost kosmopolitní, další sestřička je z Kazachstánu, pán ležící vedle mluví jen francouzsky, paní Troeger se ale domluví s ním i se mnou. Sestřička, stejně jako já, nechápe Drahozalovo dávkování injekcí, ještě že mám ten rozpis po dnech. Připojují mě, přítelkyně statečně sedí vedle mě a čekáme dialyzační čtyřhodinovku. Odchod v půl osmé večer. Krk s katetrem ovázat šátkem, nic není vidět. Uff.

Zbývající dvě dialýzy už probíhají v úplném klidu, konečně mám zase pocit, že jsem dialyzován proto, abych žil, a ne naopak. Z těch sedmi dní jsme strávili jen v galeriích 24 hodin čistého času, v Pinakothek der Moderne jsme nestihli část oddělení designu, na Kandinském jsme byli dvakrát a přivezli si velkou tlustou knížku reprodukcí jeho obrazů, nachodili jsme pořádný kus města, žádné popojíždění, obešli jsme si překrásný olympijský stadion zvenčí přes park i zevnitř pod nádherným skleněným baldachýnem, našel se i čas vydat se nazdařbůh podél řeky a koukat.

Sestřičky na dialýze byly stejně příjemné jako jsou ty ze střediska, kam docházím v Praze, zato doktoři se chovali úplně jinak: místo mlčenlivého "dělejte co vám říkáme a moc se neptejte" se snažili ze všech sil, abych dokonale rozuměl tomu, co se se mnou děje, abych kladl doplňující otázky, abych si byl vědom všech souvislostí, a to vše dělali s úsměvem v tváři. Nojo, někde to prostě jde a někde ne.

V Praze se ukázalo, že ten katetr je jednocestný, a na jednocestnou dialýzu nemají přístroj. Společně se sestřičkami nám došlo, že použili ten vůbec nejlacinější co existuje, protože to byla z jejich pohledu akutní dialýza, po které jsem měl odjet domů, taktéž méně kvalitní jednocestná dialýza vysvětluje, proč se mi v Mnichově točila hlava a byl jsem unavený. Je otázka, jestli by speciální katetr pojišťovna proplatila. Permanentní katetr jsem v Praze dostal nový, vede pod kůží a zatím je v pohodě. Jenom lituju, že dovolená byla tak krátká.

Jiří Kubíček
HDS Tábořská